SADRŽAJ

Osnovne karakteristike bilansa banaka.....3

Bilans stanja poslovne banke.....4

Bilans uspjeha poslovne banke.....6

Bilans poslovne banke-primjer.....7

Uvod u bilans banaka BiH.....9

Analiza konsolidovanog bilansa BiH.....10

Zaključak…….....12

Literatura.....13

Osnovne karakteristike bilansa banaka

Bilans Banke se sastoji iz dva dijela: aktive ili plasmana banaka i pasive ili sredstava banaka. Često se skraćeno prikazuje kao aktiva i pasiva bilansa banke. U osnovi se radi o dva bilansa: 1) **Bilans stanja** (svih pozicija banke); 2) **Bilans uspjeha**.

Postoji uska povezanost bilansa stanja i uspijeha Banke. Ovo iz razloga što je bilans uspjeha rezultat politike i efekata iz bilansa stanja, dok se konačan rezultat bilansa uspijeha unosi u bilans stanja. Na stranu pasive bilansa banke unosi se neraspoređena dobit, a na stranu aktive nepokriveni gubitak. Iz navedenog razloga sredstva se ne mogu identifikovati sa aktivom, jer se aktiva mora umanjiti za nepokriveni gubitak.

Postoje različiti oblici bilansa banke, u zavisnosti od kriterija izrade bilansa. Tako se razlikuje interni i eksterni bilans. Prema dužini vremena za koje se izrađuje postoje: početni, međubilans i godišnji bilans. Prema tehnici izrade postoji bruto i neto bilans banke. Prema obuhvatu postoji pojedinačni, zbirni i konsolidovani bilans banke. Prema efektima i svrsi prikazivanja stanja banke efekata njene poslovne politike najčešće u upotrebi su bilans stanja, bilans uspijeha i operativni(tekući, bilans kretanja).

Sa aspekta banaka uključenih u bilans razlikujemo:

1.) **BILANS JEDNE BANKE** - izražava cijelokupnu imovinu (aktivu) i obaveze banke (pasivu)

i tada govorimo o bruto principu bilansiranja. Za analizu je znatno pogodniji neto bilnas koji pokazuje samo kreditne i ostale funkcionalne plasmane na strani aktive i izvore sredstava kojima se pokrivaju navedeni plasmani.

2.) **AGREGATNI BILANS SVIH BANAKA** – predstavlja prosti zbir svih aktivnih i pasivnih pozicija iz individualnih bilansa banaka, i u njemu se, bez ikakvih korigovanja, međubankarski odnosi u cijelini pokazuju bruto sistemom. Ova kategorija bilansa je također najpogodniji i najpouzdaniji izvor podataka za analizuposlovne politike banaka.

3.) **KONSOLIDOVANI BILANS SVIH BANAKA** – zbir bilansa u kome su kompenzirani međusobni bankarski odnosi između poslovnih banaka a zadržani bruto principom odnosi poslovnih banaka sa centralnom bankom. Ova kategorija bilansa ima manji značaj u analizi sredstava banke, jer ne pruža podatke o međubankarskim odnosima koji su veoma značajni i u bilansu predstavljaju krupnu poziciju koja se ne može zanemariti.

4.) **KONSOLIDOVANI BILANS UKUPNOG BANKARSKOG SISTEMA** – u njega su osim poslovnih banaka uključeni i bilansi centralne banke. On predstavlja zbir bilansa svih banaka poslije prethodnog prebijanja međubankarskih odnosa. Ovaj bilans predstavlja najznačajniju kategoriju u sklopu monetarne analize.

Funkcionalno presijecanje bilans na pojedine podbilanse koji održavaju grupe poslova neophodno je ukoliko želimo da izvršimo kompleksnu i cijelovitu analizu bilansa.

Na osnovu bankarskog bilansa dobijamo veoma korisne informacije i možemo konstruisati različite finansijske i kontrolne parametre. Za formulisanje poslovne politike banke najvažniji su slijedeći koeficijenti: stopa gotovine, stopa likvidnosti, stopa solventnosti, stopa rezervi likvidnosti, stopa kreditiranja i stopa kapitala. Svi navedeni koeficijenti i stope imaju značaj u procijenjivanju depozitne, likvidne, kreditne, ukupne performansne pozicije banke. Isto tako, interna i eksterna kontrolna funkcija koriste navedene koeficijente za obavljanje monitorstva i supervizorstva nad poslovanjem banke. Preko ovih koeficijenata može se izvršiti komparativna analiza banke u okviru bankarskog sistema i ocijenjivati stepen ostvarivanja različitih bankarskih rizika.

Bilans stanja poslovne banke

Bilans stanja obuhvata sve pozicije i podbilanse aktive i pasive banke. Sve pozicije su svrstane u homogene dijelove a ti dijelovi ukupnog bilansa stanja su podbilansi.

Bilans stanja banke ima slijedeći oblik.

BILANS STANJA POSLOVNE BANKE

AKTIVA

A. KRATKOROČNI PLASMANI UKUPNO

I. Kratkoročni plasmani u devizama

1. Kratkoročna potraživanja od inostranstva u devizama
2. Kratkoročni krediti u devizama domaćih komitentima
3. Kratkoročne hartije od vrijednosti u devizama
4. Kratkoročna potraživanja iz međubankarskih poslovanja u devizama
5. Ostala kratkoročna potraživanja u devizima

II. Kratkoročni plasmani u domaćoj valuti

1. Kratkoročni krediti komitentima
2. Kratkoročne hartije od vrijednosti
3. Kratkoročna potraživanja za udružena sredstva
4. Kratkoročna potraživanja iz međubankarskog poslovanja
5. Depoziti kod CB BIH
6. Ostala kratkoročna potraživanja

B. DUGOROČNI PLASMANI UKUPNO

I. Dugoročni plasmani u devizama

1. Dugoročna potraživanja od inostranstva u devizama
2. Dugoročna potraživanja od domaćih komitenata u devizama
3. Dugoročna potraživanja iz međubankarskog poslovanja u devizima

II. Dugoročna potraživanja u domaćoj valuti

1. Dugoročni kediti komitentima
2. Dugoročne hartije od vrijednosti
3. Dugoročna potraživanja za udružena sredstva
4. Dugoročna potraživanja iz međubankarskog poslovanja
5. Ostala dugoročna potraživanja

C. OSNOVNA SREDSTVA I PLASMANI FONDOVA BANKE

1. Osnovna sredstva i plasmani fondova banke

D. PLASMANI IZ SREDSTAVA U IME I ZA RAČUN DRUŠTVENIH PRAVNIH LICA

UKUPNA AKTIVA (A+B+C+D)

PASIVA

A. KRATKOROČNA SREDSTVA UKUPNO

I. Kratkoročna sredstva u devizima

1. Kratkoročna sredstva u devizima od inostranstva

2. Određene kratkoročne obaveze prema inostranstvu u devizama

3. Ostale kratkoročne obaveze prema inostranstvu u devizama

4. Kratkoročne obaveze prema domaćim komitentima u devizama

5. Kratk. Obaveze iz međubankarskih poslovanja na osnovu deviznih tekućih računa

6. Ostale kratkoročne obaveze iz međubankarskih poslovanja u devizama

7. Ostale kratkoročne obaveze u devizama

II. Kratkoročna sredstva u domaćoj valuti

1. Depozitni novac

2. Ostali depoziti po viđenju

3. Ograničeni depoziti

4.Kratk.obaveze po oročenim depozitima i izdatim hartijama od vrijednosti

5. Obaveze po kratkoročnim kreditima od korisnika društvenih sredstava

6. Udružena sredstva

7. Kratkoročne obaveze iz međubankarskog poslovanja

8. Ostale kratkoročne obaveze

B. DUGOROČNA SREDSTVA UKUPNO

I. Dugoročna sredstva u devizima

1. Dugoročni krediti u devizima iz inostranstva

2. Ostale dugoročne obaveze prema inostranstvu u devizima

3. Dugoročne obaveze prema domaćim komitentima u devizama

4. Dugoročne obaveze iz međubankarskog poslovanja u devizama

II. Dugoročna sredstva u domaćoj valuti

1. Udružena sredstva

2. Dugoročni depoziti

3. Dugoročne obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti

4. Obaveze po dugoročnim kreditima od korisnika društvenih djelatnosti

5. Dug. Obaveze po primlj. Sredstvima za stambeno-komunalnu izgradnju

6. Dugoročne obaveze iz međubankarskog poslovanja

7. Ostale dugoročne obaveze

C. FONDOVI BANKE

1. Fond solidarne odgovornosti i osnivački fond

2. Rezervni fond i druge rezerve

3. Fond osnovnih sredstava

4.Ostali fondovi

D. SREDSTVA U IME I ZA RAČUN PRAVNIH LICA

UKUPNA PASIVA (A+B+C+D)

Ukupna aktiva ili pasiva predstavljaju bilansni potencijal banke. Analiza bilansa stanje banke vrši se upoređivanjem tekućeg sa nekim od prethodnog stanja, iz čega se sagledava dinamika promijene i odnosi između podbilansa, što je odraz tekuće poslovne politike banke, ali i kvaliteta upravljanja aktivom i pasivom banke. Bilans banke se posebno analizira iz aspekta odnosa sa pojedinim nebankarskim sektorima (preduzeća, stanovništva..). Svaka banka posebno istražuje strukturu kredita. Ročna struktura kredita i izvori sredstva kao vrlo značajna komponenta ukupne poslovne politike banaka, posebno se istražuje iz aspekta koliko je banka uspijela da uskladi ročnu strukturu plasmana i odgovarajućih sredstava.

Srboljub Jović:“Bankarstvo“, Naučna knjiga, Beograd, 1990god.

Jusuf Begovic

Ukupna aktiva ili pasiva predstavljaju bilansni potencijal banke. Analiza bilansa stanje banke vrši se upoređivanjem tekućeg sa nekim od prethodnog stanja, iz čega se sagledava dinamika promijene i odnosi između podbilansa, što je odraz tekuće poslovne politike banke, ali i kvaliteta upravljanja aktivom i pasivom banke. Bilans banke se posebno analizira iz aspekta odnosa sa pojedinim nebankarskim sektorima (preduzeća, stanovništva..). Svaka banka posebno istražuje strukturu kredita. Ročna struktura kredita i izvori sredstva kao vrlo značajna komponenta ukupne poslovne politike banaka, posebno se istražuje iz aspekta koliko je banka uspijela da uskladi ročnu strukturu plasmana i odgovarajućih sredstava.

Srboljub Jović:“Bankarstvo“, Naučna knjiga, Beograd, 1990god.

Jusuf Begovic

Bilans uspjeha poslovne banke

Bilans uspijeha banke sintetički prikazuje finansijski rezultat poslovanja banke. Na lijevoj strani bilansa uspijeha banke se nalaze :

*poslovni prihodi

*rashodi finansiranja

*vanredni rashodi

Adekvatno tome na desnoj strani se nalaze odgovarajući prihodi po slijedećim oblicima:

*poslovni prihodi

*prihodi finansiranja

*vanredni prihodi banke

Iz odnosa ukupnih prihoda i rashoda nastaje kapitalni gubitak. Ukoliko su rashodi veći od prihoda nastaje gubitak, suprotno tome veći prihodi od rashoda u poslovanju banke formiraju dobit. Iskazani gubitak iz tekuće godine pokriva se u narednoj poslovnoj godini.

Bilans uspijeha, sintetizovano, dobija slijedeći oblik:

BILANS USPIJEHA POSLOVNE BANKE

RASHODI

Kamata na depozite i primljene kredite

Materijalni rashodi i amortizacija

Ostali rashodi

-negativne kursne razlike

-otpis sumnjivih potraživanja

-negativna revalorizacija

Bruto zarade i naknade

Porezi i doprinosi

SVEGA RASHODI

PRIHODI

Prihodi od učešća u zajednički ostvarenom dohotku

Naplaćene kamate na date kredite i druge plasmane

Naknade za vršenje bankarskih usluga

Ostali prihodi

-pozitivne kursne liste

-prihodi po osnovu kaznenih kamat

SVEGA PRIHODI

Finansijska ravnoteža u bilansu poslovne banke može bii dugorčna i kratkoročna.

Dugoročna ravnoteža predstavlja ravnotežan odnos dugoročnih plasmana (i dugoročnih angažovanja) u aktivi i dugoročnih sredstava u pasivi.

Kratkoročna bilansna ravnoteža predstavlja uravnotežan odnos između kratkoročnih plasmana i novčanih sredstava u aktivi i kratkoročnih izvora sredstava u pasivi.

Bilans poslovne banke- Primjer

Konsolidovani bilans stanja

Aktiva u 1.000 Eur

2002

2001

Promjena u %

Gotovinske rezerve

2.006.502,00

2.418.439,00

-17.0

Krediti i avansi bankama

15.028.039,00

16.581.629,00

-9.4

Krediti i avansi klijentima

19.785.244,00

16.936.441,00

16,8

Rezervisanja za moguće gubitke po kreditima

-553,503.00

-475,630.00

16,4

Aktiva za trgovina

2.512.832,00

1.874.987,00

34,0

Ostala finasijska aktiva raspoloživa za prodaju

3.129.201,00

3.167.434,00

-1.2

Finansijske investicije

2.822.752,00

2.640.190,00

6,9

Nematerijalna stalna sredstva

150.208,00

111.550,00

34,7

Materijalna stalna sredstva

466.608,00

408.969,00

14,1

Ostala aktiva
1.057.150,00
919.567,00
15,0
UKUPNA AKTIVA
46.405.033,00
44.583.576,00
4,1
Pasiva u 1.000 Eur
2002

2001

Promjena u %

Depoziti banaka

23.471.353,00

24.915.021,00

-5.8

Depoziti klijenata

12.673.091,00

10.261.426,00

23,5

Obaveze po vrijednosnicama			
4.410.195,00			
4.638.236,00			
-4.9			
Rezervisanja za obaveze i naknade			
292.557,00			
253.599,00			
15,4			
Ostale obaveze			
2.336.485,00			
1.787.259,00			

30,7

Subordinirani kapital

946.179,00

772.157,00

22,5

Manjinski udjeli

389.320,00

335.394,00

16,1

Temeljni kapital

1.748.465,00

1.456.850,00
20,0
Konsolidovana dobit
137.388,00
163.634,00
-16.0
UKUPNA PASIVA
46.405.033,00
44.583.576,00
4,1

Konsolidovani bilans uspjeha RZB Grupacije

u 1.000 Eur

2002

2001
Promjena u %
Prihod po kamatama
1.993.874,00
2.210.002,00
-9.8
Troskovi po kamatama
-1,284,936.00
-1,675,439.00
-23.3

Neto prihod po kamatama
708.938,00
534.563,00
32,6

Rezervisanja po moguce gubitke po	kreditima
-151.188.00	
-112.097.00	
34,9	

Neto prihod po kamatama nako	**n rezervisanja**
557.750,00	
422.466,00	

32

Prihod po provizijama

369.971,00

281.593,00

31,4

Troskovi po provizijama

-86,690.00

-67.874.00

27,7

Neto prihod po provizijama

283.281,00

213.719,00
32,5
Dobit/gubitak od trgovanja
253.482,00
239.518,00
5,8
Neto prihod od finansijskih investicija
-22,378.00
-26,366
-15.1
Opsti i administrativni troskovi

-904,470.00
-702,489.00
28,8
Ostala dobit/gubitak iz redovnog poslovanja
98.051,00
84.870,00
15,5
Vanredna dobit/gubitak
-23,113.00
-
-

Dobit prije operezivanja

242.603,00

231.718,00

4,7

Porez na dobit

-62,099.00

-20,890.00

197,3

Dobit nakon oporezivanja

180.504,00

210.828,00

-14.4

Manjinski udjeli u dobiti

-43,116.00

-47,194.00

-8.6

Konsolidovana dobit

137.388.00

163.634,00

-16.0

Zaključak: Uspješan uprkos nepovoljnim ekonomskim uslovima: ukupan bilans stanja plus 4.1 procenata, dobit prije oporezivanja plus 4.7 procenata, ROE prije oporezivanja plus 12.5 procenata. € 147.7 miliona povećanje kapitala u decembru.

Neto prihod od kamata nakon rezervisanja za potencijalne gubitke po kreditima porastao je za 32.0 procenta na € 557.7 miliona (Rezervisanja za potencijalne gubitke po kreditima su se povećala za 34.9 procenta na € 151.2 miliona), neto prihod od provizija za 32.5 procenta na € 283.3 miliona i dobit od trgovanja za 5.8 procenata na € 253.5 miliona. Ne samo da je rast zadovoljavajući, njegova struktura takodjer pokazuje dobru podjelu na više polja.

Zbog većeg tereta i viših odgodjenih poreskih obaveza, dobit nakon oporezivanja se smanjila za 14.4 procanata na € 180.5 miliona.

Živković, Komazec:“Analiza bilansa poslovnih banaka „

www.rzb.at, www.rzbgroup.com

KOMPLETAN RAD MOZETE SKINUTI SA OVOG LINKA: download